

48 IGRALEC

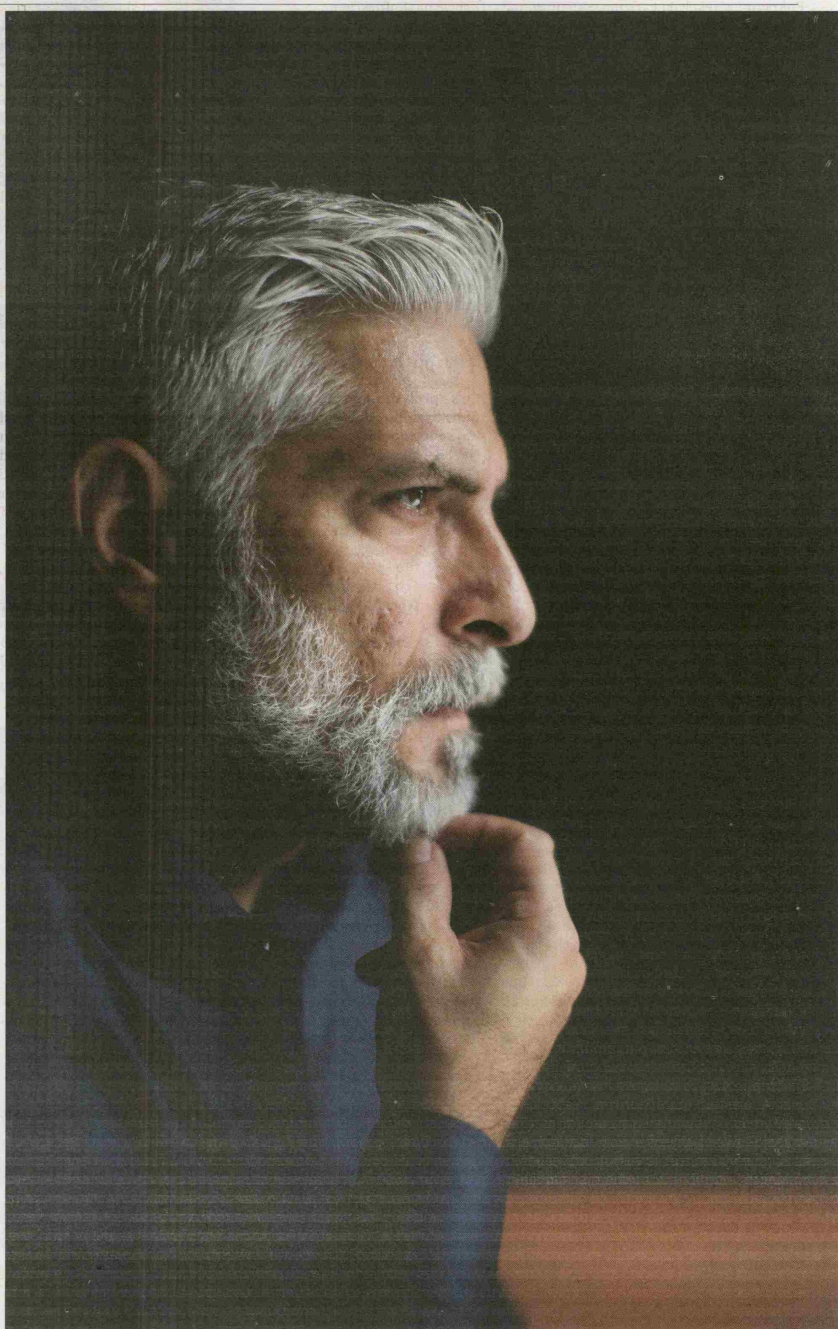
sobotna priloga
14. decembra 2019

Sebastian
Cavazza

Sprehajalka s psom ob zaledenem Bohinjskem jezeru odkrije žensko truplo brez glave, medtem ko se inšpektor Taras Birsa ravno pelje z novoletne zabave ... Sebastian Cavazza o vlogi inšpektorja v težko pričakovani nadaljevanki TVS Jezero, o snemanju pri minus dvanajst stopinjah, o trendu tv-serij zunaj in na Balkanu pa tudi o spletnem linču, umetni inteligenci, diktaturi čistunskosti in hipokriziji.

Ne gre samo za plus in minus ali 0 in 1, obstajajo še če, kdaj in ali

Tekst
Vesna Milek
Foto
Jure Eržen

“ In potem ti mulc servira idejo, misel, ki mu prileti, ne vem, od kod, in se ti zdi, da je to najboljša stvar, kar si jih do zdaj slišal. Čez kakšen teden, dva si rečeš, čakaj, ali mi ni mulc rekel nekaj takega, kar sem prejle slišal reči Slavoja Žižka? Tako da ... jaz ne bi podcenjeval mladih generacij.

pa tudi v tujih produkcijah? Zakaj je bila sploh potrebna za Jezero?

Če me sprašujete, kako je z avdicijami za tuje produkcije, to zadnja leta poteka predvsem tako, da igralec sam posname video s tekstom, tako imenovani *self tape*, ki ima svoje zakonitosti, torej, kako mora biti to posneto, kako osvetljeno, na kakšnem ozadju.

O tem je razlagala že Katarina Čas, ki je tako prišla do vlog v Volku z Wall Streeta, za film z Alom Pacinom in drugimi ... Kdo vam to snema?

Jaz se snemam sam, z replikami mi včasih pomaga Ajda [Smrekar, njegova partnerica] ali kateri od kolegov. Tudi s Katarino sva si nekajkrat pomagala na ta način. Meni je morda lažje, ker se ukvarjam z videom in fotografijo in imam vse te zadeve, luči, ozadja, kame-re in mikrofone, doma. Sicer pa moraš imeti nekoga, ki bo imel prostor in ki te bo posnel. Nazadnje sem avdicijo v živo pred režiserjem opravil za *Jezero*, pred tem še za *Beso* in Dannyja Boyla – da sem imel avdicijo osebno pred režiserjem in ekipo.

Bili ste na avdiciji za film angleškega režiserja Dannyja Boyla, avtorja *Trainspottinga*, *Revnega milijonarja*, *Steva Jobsa*? Kdaj?

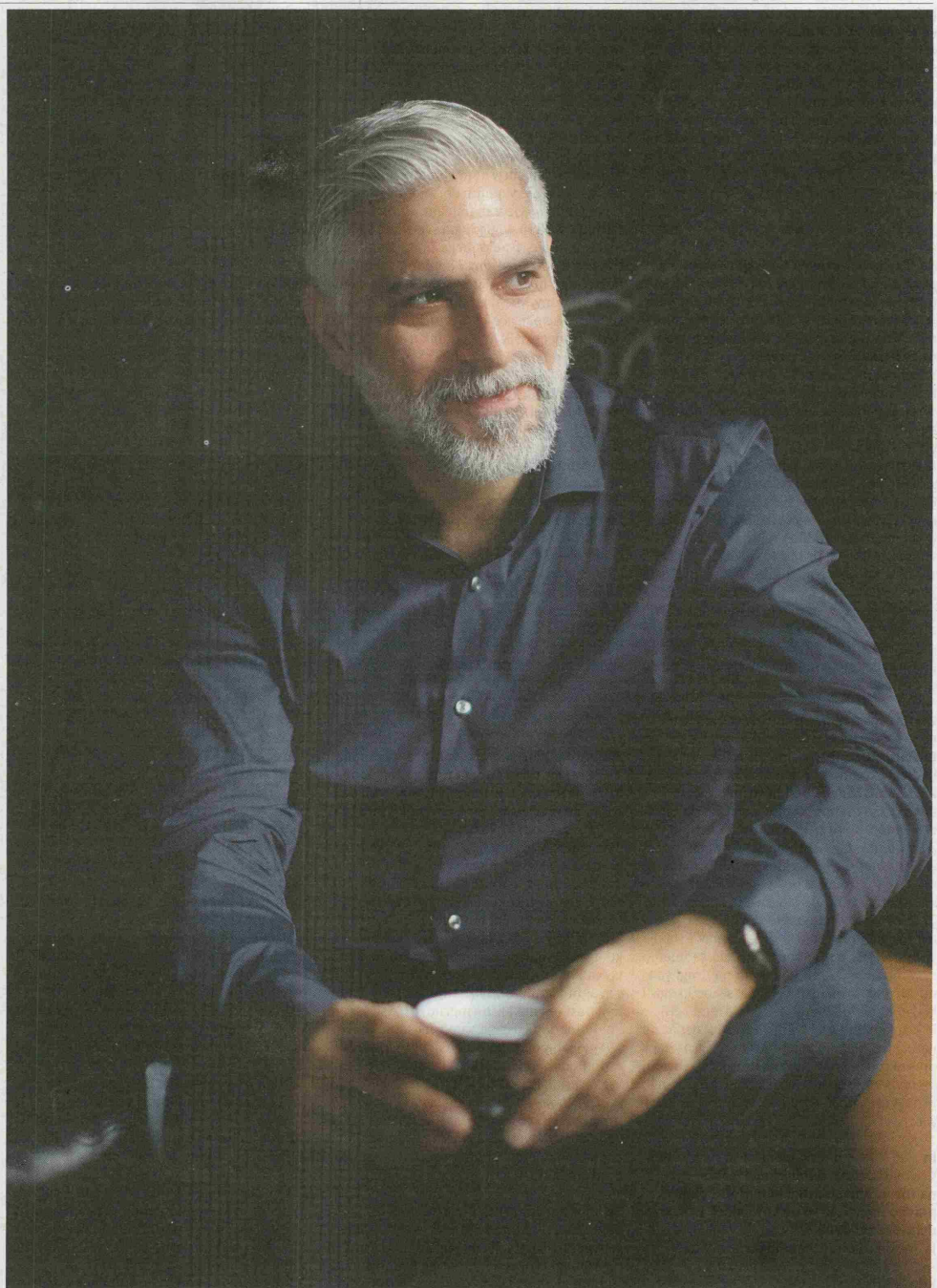
Ah, to je bilo že pred kakimi osmimi leti, za njegov psihološki triler *Trance*. Moral bi igrati pajdaša Vincenta Cassela, bil sem v ožjem izboru za vlogo, ampak se je zataknilo pri terminih v *MGL*. Dolga zgodba, nima veze. Hočem reči, da se avdicije običajno ne delajo več iz oči v oči z režiserjem in ožjo avtorsko ekipo, ampak pošlješ svoj posnetek.

V Besi ste naredili izjemen lik, v albanščini skoraj brez naglasa. Zdaj po vsem Balkanu ne slovite samo kot George Clooney, ampak tudi kot igralec, ki obvlada jezike, dialekte, od bosanščine, srbščine pa do portugalščine, nemščine in zdaj albanščine.

Za *Beso* sem najprej delal avdicijo za eno od glavnih vlog, potem pa so Angleži predlagali, da bi naredil še avdicijo za Agima, Albanca. In tako so me poklicali Dušan Lazarevič, režiser serije, ter producenta Tea Korolija in Igor Stomenov, ali bi poskusil narediti še prizor v albanščini. Rekel sem jim, naj mi dajo še teden dni časa, da vidimo, koliko se bom v jeziku premaknil. Očitno sem jih s svojo albanščino prepričal. Govorim z naglasom, ampak njihovim, kosovskim. Kolegi Albanci niso mogli verjeti, da sem se teksta tako hitro naučil. Seveda to zahteva ogromno priprav in dela z lektorjem. Pri tem mi je zelo pomagala Linda Rexhepi, s katero sem delal v Ljubljani, na snemanju pa albanski kolegi. Govorim z istim naglasom kot moja filmska sestra Teuta, ki jo igra Gresa Pallaska.

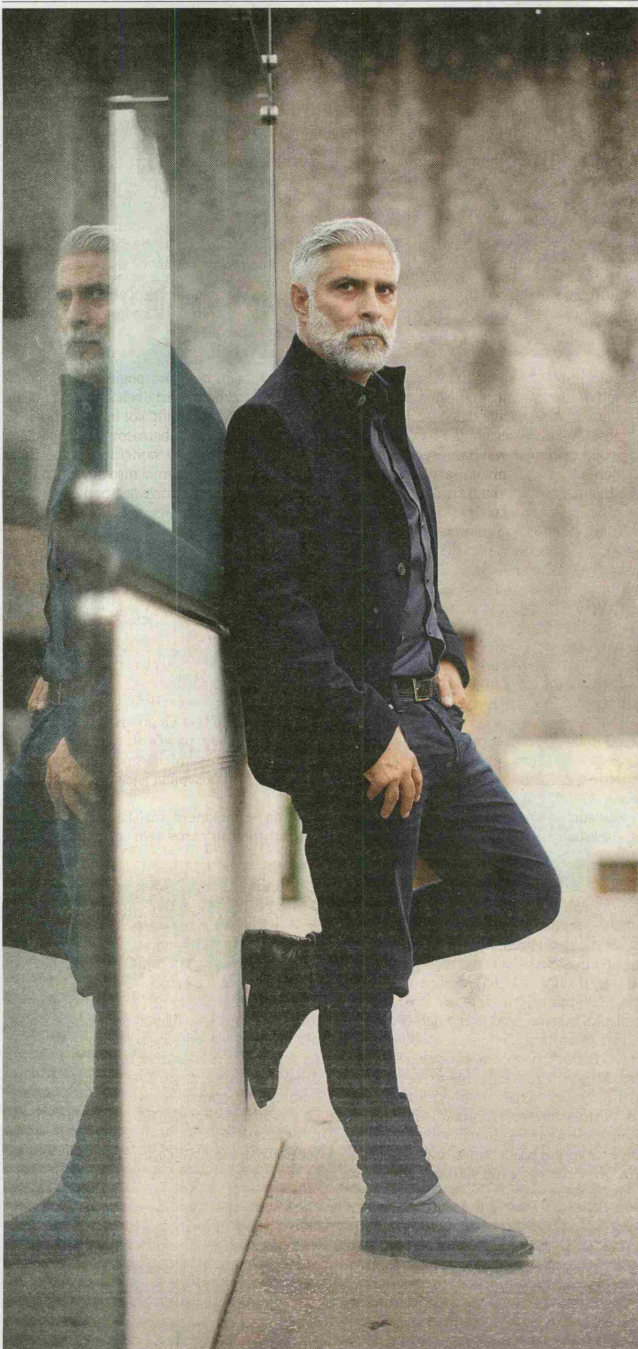
Čeprav ste se še pred leti pritoževali, da večinoma dobivate vloge ljubimcev, to že nekaj časa ne drži več. Razen pri Prebujanjih Petra Bratuše pa deloma v Mazzinijevi Izbrisani.

Ko mi je Mazzini rekel, da me v filmu *Izbrisana* hoče za vlogo ljubimca, sem mu najprej rekel, Miha, pa ne menda še ti (*smeh*). Najprej

“ Trump lahko reče karkoli, lahko ga še stokrat javno spletno linčajo, pa bo še najprej govoril neumnosti in, kar je še huje, jih tudi počel. Ko pa običajen človek pove, kaj si misli, se lahko nekdo vtakne, vzame izjavo iz konteksta, jo izpostavi na spletu, in hitro se mu pridružijo še tisti, ki samo čakajo na ta trenutek.

Gotovo še ne vemo, kakšen učinek ima to na razvijajoče se možgane. A hkrati tega ne moremo povsem prepričati. Moja dva sta sicer druga generacija, a že takrat so bile računalniške igrice in se spomnim, kako sva se z njuno mamo borila, da jih spraviva stran, ven, na igrišče. In zdaj, po vseh teh borbah, mi rečeta: hvala, ker si naju usmerjal v šport, knjige, filme. Ker sem raje videl, da padeta po asfaltu s hokejsko palico, kot da se zaletita v kandelaber s telefonom v roki. Ampak tudi s tem se moramo sprijazniti. Vsaka generacija ima svoje značilnosti, svoje skušnjave, svoje izzive. Kako naj jim mi povemo, kaj morajo početi, če smo zanje dinozavri? Sami si bodo morali izboriti svojo pot.

Čeprav se včasih zdi, da že dolgo živimo Matrico, da so inženirji ustvarili prefinjeno orodje za ustvarjanje novih potrošnikov z uspavanimi možgani.

Saj je *Matrica*, saj gre za načrtno zasvojevanje, vzgajanje potrošnikov, vse to je res. Ampak tukaj ne morete proti evoluciji. Proti temu se ne da boriti. To je boj z mlino na veter, s tem da so telefoni in tisti, ki stojijo za tem, precej močnejši nasprotnik kot mlina na veter. Lahko pa mladim pomagamo to usmeriti v nekaj, kar jih zanima. Splet je po drugi strani tudi genialno orodje za odkrivanje novih stvari, informacij, širjenje znanja. Seveda imaš na spletu vsebine v stilu »helou, sem lušna, mlađa, seksi, dajmo se imet fino«, imaš pa tudi vsebine, kjer mulci gledajo youtuberja, maleda *nerda*, piflarja s kapico s šiltom, ki ga ne razumejo čisto, kaj govori, a morda bo prav ta piflar nekoč njihov šef. Poglejmo samo Jordana Petersona, ki je obnorel mlade. Moram reči, da mi gre tip vrhunsko na živce, včasih se pa vprašam, čakaj, čakaj, nisi mi slabo razprl nekega problema. Ni čudno, da si nagovoril generacije mladih. Hočem reči, da me ne zanima, ali sesijaš, fafljaš, ali si v beli majici s kapico s šiltom ali v črnem sakoju, zanima me, kakšne inovativne vsebine mi ponujaš, o čem mi govoriš. Aha. To pa tudi mene zanima. *Let's talk about it*. Morda jim moramo pomagati pokazati tudi ta aspekt spleta.

Kako gledate na vse bolj pereč fenomen spletnih linčev? Ne nazadnje ste bili temu priča zelo neposredno, ob izgubi vašega prijatelja, igralca.

To so težke stvari. Splet nam je omogočil, da izrazimo svoje mnenje javno, hkrati pa je vzpodbudil morje nezadovoljnejšev, ki samo čakajo na priložnost in se priključijo. Ampak večina teh vampirjev se skriva za psevdonimi in avatarji, redko kdo bi si upal zapisati isto abotno stvar, če bi se moral podpisati z imenom in priimkom ter zraven dodati svojo fotko. Po drugi strani pa opazujem in vidim, da se polje svobode govora vse bolj krči. Ne govorim o sovražnem govoru, tega preziram! Ta provincializem, ki se je razrasel v vse pore družbe, to se mi zdi katastrofa. Trump lahko reče karkoli, lahko ga še stokrat javno spletno linčajo, pa bo še najprej govoril neumnosti in, kar je še huje, jih tudi počel. Ko pa običajen človek pove, kaj si misli, se lahko nekdo vtakne, vzame izjavo iz konteksta, jo izpostavi na spletu in

hitro se mu pridružijo še tisti, ki samo čakajo na ta trenutek.

Ne govorite nujno o povezavi z gibanjem #jzautdi, #metoo?

To je drugo. Pozdravljam to gibanje, je bil skrajni čas. Seveda prinaša tudi nekaj kolateralne škode, a v osnovi je to nujna evolucija nove vzpostavitev moško-ženskih vlog. Moški se mora v času, v katerem živimo, vzpostaviti na novo. Z vsemi temi restrikcijami, kot so seksistične izjave, ki so se še včeraj zdele samoumevne in so zdaj pod drobnogledom. In to je prav: premisli še enkrat, kaj boš rekel, kaj si rekel, bori se znotraj teh gabaritov, ki so ti zdaj na razpolago, in najdi rešitev. Saj vseh tistih mehkužcev, ki si itak ne upajo ženske povabiti na zmenek, to ne bo prizadelo. Bo pa težje z arkanim hodom najti pot do kultiviranega pogovora. In kar naj jim bo! Ne bodo mogli pijani za vsako čez šank kričati seksističnih opazk. Pa saj to verjetno že tako počnejo iz frustracij, ker večina žensk s takšnimi ne bo zapravljala časa.

Moški smo in smo bili od nekdaj čisto preveč zaverovani sami vase. A to je v moški naravi, tega nam ne morete zameriti. Mi moramo imeti ta *drajv*, ta gon, jaz imam prav, jaz bom rešil svet. Hočem reči, zaradi tega nas ni treba linčati. Malo pazljivosti z obeh strani, malo manj parafraziranja in manj iskanja skritih pomenov. Vendar ta politična korektnost, to licenarnost čistunstvo ne prinaša vedno samo dobrega.

Vitomil Zupan bi bil presenečen, kako hipokritski je postal ta svet.

Ali pa Baudelaire ali Bukowski. Da markiza de Sada niti ne omenjam.

Moram reči, da se mi je zdelo vedno zanimivo, kako je zahodni človek, poln predsodkov in obsodb, markiza de Sada uvrstil v klasiko zahodne filozofije.

Zakaj? Preprosto. Ker je tudi vse to, kar raziskuje, del človekove psihe. Ker de Sade predstavlja temno plat človeštva, našo senco.

Kje ste nabrali vso to modrost?

No, brez cinizma, prosim (*nasmešek*). Mislim, da ravno Peterson neke govori o igralcu, ki se mora na neki način sprehoditi od teme do svetlobe, od temnega angela do arhangela, da bi na neki način prehodil vso mesenost in duhovnost človeka kot takega. Da bi vse to vmes lahko odigral. In v tem se moram strinjati z njim. Za igralca je pa dobro, celo nujno, da se sooča s to celotno mavrico vsega, kar človek je.

To je lepo rekel Jernej Šugman, da moraš kot igralec postati odvetnik svojih likov, da moraš v sebi najti vzgib za vsa, še tako zavržna dejanja.

Gotovo. Upravičiti, začititi vzgib, razumeti, brez obsodbe. Kot Hamlet moraš upravičiti to razdvojenost, pa čeprav intimno obojaš strahopetce in omahljivce, moraš začititi Hamleta v sebi, se vprašati, med čem koleba. In isto velja za morilca, za posiljevalca, za najbolj zavržen lik.